Voorjaarsnota 2019

Inleiding: Het gaat goed in Nederland. Dat is wat we horen vanuit Den Haag en wat we lezen in de media. Het aantal werkelozen is historisch laag, vacatures zijn veelal lastig in te vullen, de huizen zijn niet aan te slepen, dagelijkse verstopte wegen, pakketjes die af en aan worden gereden in de wijken, kortom de economie draait op volle toeren. Ja, economisch hebben we de wind in de zeilen….maar tegen welke prijs?

Wat we minder horen is de schaduwzijde van dit neo-liberale beleid, werknemers die in allerlei schimmige ZZP constructies gedwongen worden, dubbele baantjes om rond te kunnen komen, ons inkomen al jaren op de nullijn, zorgtaken die op het bordje van de gemeente zijn gekwakt voor veel minder geld, toenemende eenzaamheid bij jongeren en ouderen, toenemende psychische problematiek, lange wachtlijsten voor woningen, wegbezuinigde verzorgingshuizen, armoede, studenten die opgescheept zitten met grote schulden en zo kan ik nog wel even doorgaan.

In onze gemeente gaat het economisch ook goed, lage werkeloosheidscijfers, volle wegen richting onze florerende bedrijventerreinen, woningen en kavels zijn zo verkocht. Maar aan de andere kant zien we ook de problematiek die zojuist geschetst is, we kennen in Duiven ernstige eenzaamheid van ruim 11% onder jongeren en ouderen, eenzaamheid die o.a. evenredig toegenomen is met de invoering van de nieuwe WMO waarin mensen zo lang mogelijk thuis verzorgd moeten worden (Sociaal Cultureel Planbureau 4-12-2018). Jeugdzorgproblematiek, ons grootste financieel probleem, iets wat we hebben moeten zien aankomen want daar is door diverse zorginstanties en partijen waaronder die van ons al in 2015 voor gewaarschuwd. Te weinig betaalbare woningen, armoede, laaggeletterdheid en tweedeling in onze gemeenschap.

Naast deze zaken zijn er ook nog een andere grote uitdagingen voor onze gemeente, onze afspraken m.b.t. energieneutraliteit en klimaatdoelen die we voor 2050 behaald moeten hebben. De inpassing van de A15 en verbreding van de A12 met alle klimaat en gezondheidsrisico’s van dien.

Om in onze gemeente met haar ambities, zorgen en uitdagingen goed het hoofd te kunnen bieden moet het huishoudboekje op orde zijn en dat is in deze voorjaarsnota niet het geval. Ruim drie miljoen tekort welke voorgesteld wordt om aan te vullen uit de algemene reserve om toekomstbestendig te zijn.

De SP heeft met vijf andere partijen een raadsprogramma geformuleerd die mede als leidraad dient voor het beleid in Duiven. De SP is tevreden dat ons college veel speerpunten vanuit het raadsprogramma overgenomen heeft zoals de ruimte geven aan allerlei initiatieven vanuit de samenleving, dicht bij haar inwoners wil staan en hun om advies vraagt, beloofd dat iedere inwoner de zorg moet krijgen waar hij/zij recht op heeft, armoedebestrijding, duurzaamheid en ontwikkeling van ons centrum.

Wat we jammer vinden is dat het monitoren en informeren van de raad inzake eenzaamheid wordt doorgeschoven naar 2021. Dit lijkt ons geen goede zaak, temeer er jaarlijks €20.000 voor begroot is. Enige terugkoppeling is dan gewenst om te zien of deze gelden effect sorteren of dat er bijstelling van beleid nodig is. Hiervoor hebben we dan ook een amendement ingediend.

En dan wil ik nu even de afzonderlijke programma-onderdelen doorlopen en daar feedback op geven.

Programma 1 bestuur: In dit deel is te lezen op welke wijze onze gemeente haar inwoners wil gaan stimuleren en uitdagen om mee te denken, hoe wij in onze gemeente de veiligheid willen optimaliseren en hoe het de kwaliteit van de dienstverlening wil verbeteren.

Het betrekken van onze inwoners bij onze samenleving is iets waar wij groot voorstander van zijn. Hiervoor worden verschillende initiatieven voor genoemd zoals Right to challenge en de burgerbegroting. Voor al deze initiatieven geld dat deze op gezette tijden moet worden getoetst op nut, waarde voor samenleving en wat de kosten zijn.

Veiligheid en handhaving is een belangrijk bindmiddel voor onze samenleving. Te vaak horen wij dat er te weinig blauw op straat is en zijn er klachten over allerlei zaken die overlast en irritatie veroorzaken. Wij staan dan ook achter de uitbreiding van 1,5 fte BOA.

Vorig jaar hebben wij in de voorjaarsnota een voorstel gedaan voor een buurtcoördinator met een soortgelijke takenpakket als nu voor de 'overlast en zorgcoördinator' voorgesteld wordt. Wij zijn blij dat dit voorstel overgenomen is en zien dan ook een duidelijke meerwaarde van de 'overlast en zorgcoördinator' en hopen dat dit experiment, in samenwerking met Rijnstad, snel resultaat oplevert zodat dit ook in Duiven gestalte gaat krijgen.

Modernisering van de dienstverlening is goed waarbij het voor ons belangrijk is dat de drempels voor mensen die wat minder makkelijk de weg kunnen vinden zoals ouderen, laaggeletterden, mensen met schaamte voor hun situatie, zoveel mogelijk weggenomen worden.

Er zijn ook een aantal opvallende zaken terug te lezen in dit programma, onze burgemeester, microsoft en de rechtspositie van de raadsleden. Onze burgemeester heeft aangegeven om niet voor een tweede termijn in aanmerking te willen komen, iets wat in ons programma 470.000 euro gaat kosten, Microsoft licenties van 63.000 euro waarvoor wellicht uitstekende gratis opensource alternatieven bestaan, en de 'kan-bepaling' voor raadsleden die in wezen een 13^{e} maand betekend. Had voor ons niet gehoeven…..

Programma 2 Maatschappij: Hierin is te lezen hoe wij als gemeente gaan zorgen voor een samenleving waarin iedereen naar vermogen kan meedoen en er goede basisvoorzieningen zijn.

In een enquête die de SP vorig jaar onder de inwoners van Duiven heeft gehouden bleek dat zij 'omzien naar elkaar' een van de meest genoemde wensen voor hun buurt. En dat is volgens ons precies de kern waarom het draait voor een samenleving waarin het goed wonen, werken en leven is.

Het is daarom goed om te lezen dat de basisvoorzieningen en het vangnetsysteem in stand worden gehouden en waar nodig versterkt gaan worden. Een van de uitgangspunten van het college is zelfredzaamheid en kracht vanuit de samenleving. Voor onze partij is het belangrijk oog te hebben voor de mensen die minder zelfredzaam en krachtig zijn. Voorbeeld hiervan is het aantal mensen die ernstig eenzaam zijn en niet in staat zijn om hier verandering in te brengen. In Duiven zijn er allerlei initiatieven, vooral particuliere, om dit probleem te signaleren en aan te pakken. Wij vinden het belangrijk dat onze gemeente daar de regie in heeft en blijft houden. Wij zijn blij te lezen dat de voorstellen die vanuit de thema-avond over eenzaamheid zijn opgepakt en meegenomen zijn in deze

voorjaarsnota. Daarom is het des te belangrijker om te monitoren en terug te koppelen hoe het met deze groep mensen gaat.

Invoering maatschappelijke diensttijd is iets wat vaker door landelijke partijen is geopperd maar nooit tot een uitvoering is gekomen. Wij zijn erg benieuwd hoe de gemeente en haar partners dit vorm gaat geven….. Het lijkt een mooi streven maar op basis van vrijwilligheid lijkt ons dit haast niet haalbaar.

De tekorten in het sociaal domein zijn iets wat ons enorme zorgen baart, de problemen met de jeugdzorg zijn enorm waarbij ingezet gaat worden op het stroomlijnen van de verwijzingen. Preventie en opvang aan de voorkant prima maar wij vinden dat de gemeente nooit op de stoel van de professionele verwijzer zoals huisarts mag gaan zitten. Daarnaast denken wij dat het goed is om te leren van de aanpak van andere gemeenten. Werk regionaal samen en vind niet allemaal hetzelfde wiel uit.

Het verlagen van het budget bij de huishoudelijke hulp en WMO zodat die gebruikt kan worden voor de jeugdzorg is iets wat wij niet toejuichen. Ons bereiken verhalen van keukentafelgesprekken waarin mensen die slecht ter been zijn voorgesteld worden zelf huishoudelijke taken te doen met een grote valkans. Voor een halfuurtje minder hulp!!!!

De Plusbus is een prima vervoer op maat systeem. Te lezen is dat er in andere gemeenten dit een besparing van 25% heeft opgeleverd. Hoe zijn de ervaringen in Zevenaar, is hier ook een besparing van 25% te zien? En hoe zit het met de huidige boodschappenbus van Er op uit?

Armoede is een probleem die, ondanks economische voorspoed, nog steeds veel meer voorkomt als wat we denken. Gelukkig is hier binnen onze gemeente steeds meer oog voor en wordt er o.a. gestart met een ‘vroeg er op af’ project. Dit systeem werkt met vroegtijdige signalering van betalingsachterstanden door diverse instanties zoals bv woningcorporaties en energiemaatschappijen. Dit systeem kan echter wel op gespannen voet leven met de AVG. Wij zijn benieuwd hoe hier mee wordt omgegaan.

Programma 3 Omgeving: Een aantrekkelijke woon, werk en leefomgeving met oog voor toekomst en duurzaamheid.

De doelen die hiervoor zijn omschreven zijn lijken dan ook logisch maar zijn in de praktijk weerbarstiger. Het versterken van een goed ondernemers en vestigingsklimaat is prachtig maar het zou helemaal mooi zijn als er voor de mensen die er gaan werken ook woningen zijn. De noodzaak voor versnelde woningbouw ziet iedereen in deze zaal maar tot iets concreets heeft het tot nu toe nog niet geleid. Er is te lezen dat we eerst wachten op een haalbaarheidsstudie en er geen projectleider te vinden is. En vervolgens tikt de tijd door en lopen de wachtlijsten op. Gelukkig hebben we op 25 juni de laatste haalbaarheidsplannen m.b.t. woningbouwprogramma aanhoort en zien we dat ons college een begin gaat maken met een drietal inbreidingslocaties en mogelijk ook nog met een uitbreidingslocatie. Wij hopen dan ook dat er snel een projectleider gevonden is!

Naast wonen hebben we ook plannen m.b.t. klimaatneutraliteit en circulaire economie. Aan deze plannen houden we wat ons betreft vast.

Onveilige verlichting op sportpark Immerloo, wat moeten we ons bij onveilig voorstellen?

Het Castellum Loowaard is prima te ontwikkelen met provinciale gelden en andere sponsoren maar in het belang van de huidige tekorten lijkt het ons niet wijs om gemeentegelden in dit project te steken.

Conclusie: De raad van onze gemeente is uitgedaagd om met college mee te denken om de financiële tekorten te verminderen dan wel om te buigen en dat is een lastige. Wij vinden het belangrijk dat het goed wonen, werken en leven is in onze gemeente en ondersteunen dan ook de meeste speerpunten en ambities zoals geformuleerd in het collegeprogramma, raadsprogramma en voorjaarsnota. En natuurlijk begrijpen we dat, zeker na het lezen van de gevolgen van de laatste mei-circulaire niet alles mogelijk is. Belangrijk voor ons is dat in ieder geval de zorg en hulp aan de kwetsbaren in onze samenleving gewaarborgd wordt. We moeten creatief zijn en waar mogelijk de projecten die niet de hoogste prioriteit hebben '***on hold***' durven zetten. Net als in ieder huishouden is het verstandig om een spaarrekening te hebben om in te zetten wanneer dit nodig is. Daarnaast moeten we ook niet vergeten dat we nog fikse reserves achter de hand hebben in de vorm van de Nuon gelden. Wat ons betreft zijn die gelden ook bespreekbaar.

Zoals gezegd zijn de tekorten in de jeugdzorg een enorme kostenpost voor onze gemeente, maar wat staat er op de tweede plaats? Onze burgemeester, die zes jaar onze gemeente met veel enthousiasme en naar volle tevredenheid heeft bestuurd gaat ons helaas verlaten. Gelukkig heeft de overheid goede regelingen voor vertrekkende burgemeesters en kan hij uitzien naar een wachtgeldregeling, de zogenaamde APPA regeling. Nu heeft deze APPA regeling naast financiële zekerheden nog een ander voordeel; je hoeft er namelijk, als vertrekkende burgemeester, geen gebruik van te maken, dus burgemeester…..